

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

JAWNE

~~Do użytku~~
~~sztabowego~~

~~SECRET~~

Egz. Nr 2

Ppik dypl. Andrzej DAMAZIAK

DZIAŁANIA BOJOWE BRYGADY i DYWIZJI SIŁ LĄDOWYCH GŁÓWNYCH PAŃSTW NATO W WARUNKACH SZCZEGÓLNYCH

Wykład

BIBLIOTEKA NAUKOWA AGO WP

Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych

Nr ewid.

44923

WARSZAWA

GRUDZIEŃ

1984

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

JAWNE

~~Do użytku
sztabowego~~

~~SECRET~~

Egz. Nr 2

Ppłk dypl. Andrzej DAMAZIAK

DZIAŁANIA BOJOWE BRYGADY i DYWIZJI SIŁ LĄDOWYCH GŁÓWNYCH PAŃSTW NATO W WARUNKACH SZCZEGÓLNYCH

Wykład

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASB WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych

Nr ewid.

44923

WARSZAWA

GRUDZIEN

1984

~~Do użytku
służbowego~~

"ZATWIERDZAM"
SZEFE KATEDRY RW i AO

Egz. nr

2

płk dypl. Bolesław SZCZEPANIAK

JAWNE

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 126-7

U S T A W A
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku
art. 86 ust. 2
(Dz. U. RP Nr 11 poz. 95)
.....
podpis

DZIAŁANIA BOJOWE BRYGADY I DYWIZJI SIŁ
LĄDOWYCH GŁÓWNYCH PAŃSTW NATO W WARUNKACH
SZCZEGÓLNYCH

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych

Nr ewid.

44923

OPRACOWAŁ:
ADIUNKT KATEDRY RW i AO

SPRAWDZIŁ:
KIEROWNIK ZESPOŁU I

płk dypl. Andrzej DAMAZIAK

ppłk dypl. Mieczysław KOZŁOWSKI

SPIS TREŚCI

WSTĘP

1. NATARCIE Z FORSOWANIEM PRZESZKÓD WODNYCH ORAZ OBRONA PRZESZKODY WODNEJ PRZEZ BRYGADĘ I DYWIZJĘ PAŃSTW NATO.
2. NATARCIE W MIEŚCIE I OBRONA MIASTA WEDŁUG POGLĄDÓW NATO.
3. NATARCIE I OBRONA BRYGADY ORAZ DYWIZJI NATO W GÓRACH.
4. NATARCIE I OBRONA BRYGADY I DYWIZJI W TERENIE LESISTO-JEZIORNYM.

WSTĘP

Bazując na dużych możliwościach i wysokim poziomie gotowości bojowej połączonych i narodowych sił zbrojnych NATO, Zachód kontynuuje wyścig zbrojeń. Wobec ograniczonych możliwości zwiększania obecnie potencjału sił zbrojnych przez rozbudowę liczebną wojsk, czyni intensywne zabiegi w dziedzinie optymalizacji struktur organizacyjnych i wyposażenia wojsk w doskonalsze uzbrojenie i sprzęt bojowy.

Wzrost liczby zautomatyzowanych systemów uzbrojenia o zwiększonych możliwościach bojowych oraz szersze wykorzystanie wysoce manewrowych śmigłowców uzbrojonych i różnorodnych wozów bojowych nie mogą pozostać bez wpływu na taktykę i sztukę działania wojsk w warunkach szczególnych, chociaż jest jeszcze trudno wpływ ten zilustrować sformułowaniem nowych zasad oraz norm.

Wykład niniejszy oparty jest o dostępną literaturę Zarządu II Sztabu Generalnego WP. Wykorzystano w nim również nowatorskie myśli autorów artykułów w wojskowych czasopismach polskich i zagranicznych.

Zagadnienie 1

Natarcie z forsowaniem przeszkód wodnych oraz obrona przeszkody wodnej przez brygadę i dywizję państw NATO.

Specjaliści NATO wiele uwagi poświęcają problemom forsowania jak również obrony przeszkód wodnych. Podkreśla się, że natarcie z forsowaniem przeszkody wodnej wymaga specjalnego pod względem taktycznym i technicznym przygotowania wojsk w zależności od charakteru przeszkody wodnej oraz możliwości broniącego się przeciwnika.

W zależności od metod planowania i stopnia przygotowania wojsk, ilości środków przeprawowych i sposobów podejścia do rubieży wodnej - forsowanie rzek może być dokonywane z marszu lub z planowanym przygotowaniem. Zasadniczym sposobem jest forsowanie z marszu.

Forsowanie z marszu jest jednym z etapów natarcia. Przeszkody wodne zaleca się forsować z marszu w tych przypadkach, kiedy wojska mają możliwości szybkiego podejścia do nich i dysponują odpowiednim sprzętem przeprawowym, a obrona przeciwnika jest stosunkowo słaba, lub gdy nacierające wojska dysponują bronią jądrową, chemiczną dla załamania obrony przeciwnika.

Forsowanie z marszu charakteryzuje się szybkimi i zaskakującymi działaniami, minimalnym ześrodkowaniem sił i środków, decentralizacją kontroli czasu przeprawy pododdziałów szturmowych, skróceniem czasu forsowania i zwiększeniem tempa natarcia wojsk, a także brakiem zawczasu przeprowadzonego przygotowania.

Forsowanie przeszkód wodnych z marszu organizuje się na szerokim froncie i prowadzi w szybkim tempie. Z ćwiczeń prowadzonych przez wojska NATO wynika, że dywizje forsują przeszkody wodne na odcinku o szerokości 20-30 i więcej kilometrów.

W brygadzie i dywizji oddziały i pododdziały biorące udział w forsowaniu z marszu, są dzielone na pięć podstawowych rzutów:

- szturmowy;
- wsparcia ogniowego;
- zabezpieczenia inżynieryjnego;
- wzmocnienia;
- tyłowy.

Zadania jakie wykonują poszczególne rzuty znajdują obywatele oficerowie w podręczniku pt. "Związki taktyczne i operacyjne w działaniach zaczepnych" nr bibl. PF 20011 str. 75-81.

Forsowanie przeszkód wodnych z marszu planuje się i przeprowadza zazwyczaj w następującej kolejności: wysadzenie taktycznych desantów powietrznych i działania batalionów rzutu szturmowego w celu uchwycenia przeciwległego brzegu, ogniowe wsparcie forsowania, przygotowanie przepraw promowych i mostowych oraz przepraw czołgów pod wodą, forsowanie rzeki kolejnymi rzutami brygad i dywizji.

Z dywizji mogą być wysadzane jede, dwa taktyczne desanty powietrzne w sile do wzmocnionego batalionu w odległości od 20 km za przeszkodą wodną, w celu wstrzymania odwodów taktycznych przeciwnika i zabezpieczenia natarcia oddziałów dywizji forsujących przeszkodę wodną.

Wsparcie ogniowe forsowania zabezpiecza się wszystkimi środkami artylerii polowej i lotnictwa taktycznego, które wykonują uderzenia bronią jądrową, chemiczną i konwencjonalną. Do czasu rozpoczęcia forsowania, artyleria i lotnictwo wykonują silne przygotowanie ogniowe w celu izolowania poszczególnych odcinków forsowania oraz obezwładnienia i zniszczenia środków przenoszenia broni jądrowej, stanowisk artylerii, punktów obserwacyjnych, stanowisk dowodzenia, pozycji obronnych i odwodów przeciwnika.

Przygotowanie artyleryjskie rozpoczyna się w czasie gdy wychodzące, czołowe bataliony rzutu szturmowego są oddalone 5-8 km od rzeki i trwa 25-30 minut.

W pierwszym /szturmowym/ rzucie dywizji zmechanizowanej może forsować rzekę jednocześnie cztery - pięć batalionów zmechanizowanych. Szczegółowy sposób forsowania przeszkody wodnej znajdują obywatele oficerowie w podanym poprzednio wydawnictwie.

Ogólny czas, niezbędny do forsowania przeszkody wodnej, zależy od zabezpieczenia wojsk w środki przeprawowe, charakteru przeszkody i oporu przeciwnika. Na forsowanie rzeki o szerokości 400-600 m siłami pierwszego /szturmowego/ rzutu batalionów pierwszorzutowych brygad potrzeba od 4 do 10 minut, a całością sił batalionów wraz ze środkami wzmocnienia /oprócz 155 mm haubic/ - około 35 do 50 minut. Czas forsowania przeszkody wodnej o szerokości 300-400 m z wykorzystaniem środków desantowo-promowych wynosi: dla brygady - 4 godziny, a dla dywizji do 25 godzin. W wypadku jeżeli most pontonowy zbudowany zostanie po 6 godzinach od rozpoczęcia forsowania, dywizja może przeprowadzić się całością sił w czasie 13 godzin, a po zbudowaniu dwóch mostów w ciągu 9 godzin.

Amerykańscy specjaliści wojskowi uważają, że przy forsowaniu przeszkody wodnej z marszu z użyciem wystarczającej ilości środków pływających i samobieźnych parków przeprawowych dywizja może przeprowadzić się przez rzekę średniej szerokości w czasie 5-6 godzin, a niekiedy nawet w krótszym.

W przeciwieństwie do forsowania z marszu forsowanie z planowanym przygotowaniem, wymaga dłuższego czasu i musi być poprzedzone szczegółowym planowaniem /na wszystkich szczeblach dowodzenia/ oraz zgromadzeniem odpowiedniej liczby różnorodnych środków przeprawowych.

Forsowanie planowe wykonuje się w celu wznowienia natarcia rozpoczynającego się od pokonania przeszkody wodnej, a także w tym wypadku, gdy niemożliwe jest forsowanie z marszu, względnie w rezultacie nieudanego forsowania z marszu.

Forsowanie z planowanym przygotowaniem prowadzi się w następującej kolejności:

- przygotowanie i ześrodkowanie wojsk do forsowania /w tym czasie kończy się opracowanie planów forsowania/;

- podciągnięcie oddziałów i pododdziałów do rubieży wodnej i ich rozwinięcie w ugrupowanie bojowe w gotowości do rozpoczęcia forsowania;

- forsowanie przeszkody wodnej;

- wzmocnienie sił działających na przyczółku.

Dla osiągnięcia zaskoczenia w forsowaniu z planowanym przygotowaniem, zakłada się rozpocząć je w nocy lub o świcie na odcinkach mniej dogodnych. W celu wprowadzenia przeciwnika w błąd, buduje się przeprawy pozorne, prowadzi działania demonstacyjne i szeroko wykorzystuje się zadymienie.

Za kierowanie, planowanie i przebieg forsowania odpowiada sztab korpusu armijnego. Sztaby dywizji w planowaniu forsowania uwzględniają szczegółowe zgranie wszelkich zakładanych przedsięwzięć,

Zadania bojowe do forsowania stawia się etapami według rubieży /obiektów/.

Etapami forsowania dywizji zmechanizowanej są:

- pokonanie przeszkody wodnej i opanowanie przeciwległego brzegu;

- uchwycenie przyczółka;

- wprowadzenie sił głównych i rozwinięcie powodzenia.

Obrona przeszkody wodnej.

Charakter obrony przeszkód wodnych zależy w dużym stopniu od tego czy organizuje się obronę - przed, czy w czasie walki. Na charakter obrony wpływa również szerokość rzeki. Uważa się, że w oparciu o duże przeszkody wodne, lepiej jest stosować obronę manewrową. Na małych i średnich rzekach przewiduje się organizowanie obrony /pozycyjnej/. Obrona przeszkód wodnych może być organizowana na obu lub tylko na brzegu broniącym się.

Ugrupowanie bojowe podczas obrony przeszkody wodnej jest uzależnione od otrzymanego zadania i warunków przejścia do obrony.

W razie wcześniejszego organizowania obrony, tworzy się strefę ubezpieczeń, w której przewiduje się budowę zapór inżynierskich. Przewiduje się także możliwość stosowania min i fugasów jądrowych, które ustawiać się będzie w newralgicznych punktach na podejściach do rzeki, w jej korycie i obiektach hydrotechnicznych.

Ugrupowanie bojowe dywizji zmechanizowanej w obronie manewrowej może składać się z następujących elementów:

- pierwszego i drugiego rzutu /odvodu/;
- zgrupowania artylerii polowej i przeciwlotniczej;
- odwodów specjalnych.

Brygada zmechanizowana w obronie manewrowej ugrupowuje się w dwa rzuty. W pierwszym dwa bataliony zmechanizowane, w drugim jeden batalion zmechanizowany /mieszany batalion zmechanizowany/ i batalion czołgów. Drugorzutowe bataliony brygad pierwszego rzutu rozmieszcza się głębiej niż w obronie pozycyjnej. Tworzą one wspólnie z drugim rzutem dywizji zgrupowanie uderzeniowe do wykonania kontrataku. Ponadto odwody brygadowe i dywizyjne są

w gotowości do uzupełniania pododdziałów pierwszego rzutu, które poniosły największe straty w walce.

Z doświadczeń ćwiczeń taktycznych prowadzonych przez wojska państw NATO wynika że:

- Dywizja - bronić będzie przeszkody wodnej w pasie o szerokości 40 km;
- Brygada - do 20 km;
- Batalion - bronić będzie rejon o powierzchni 9-15 km² /3-5 km wzdłuż frontu, głębokość do 3 km.

Na kierunkach szczególnych batalion może bronić rejon o szerokości 6-8 km /ugrupowany w jednym rzucie/.

W razie braku bezpośredniej styczności z przeciwnikiem działania podczas obrony przeszkody wodnej dzielą się na trzy etapy:

- walkę w pasie ubezpieczeń bezpośrednich;
- walkę o przeszkodę wodną;
- walkę w głębi obrony.

W przypadku bezpośredniej styczności z przeciwnikiem działania obronne dzielą się na dwa etapy:

- walkę o przeszkodę wodną;
- walkę w głębi obrony.

Regulaminy NATO podkreślają, że po ustaleniu kierunku uderzenia głównych sił przeciwnika, broniący się, wykorzystując manewrowe odwody, powinien wykonywać kontrataki na forsującego przeszkodę przeciwnika i nie pozwolić mu na umocnienie się na przyczółkach.

Zagadnienie 2

Natarcie w mieście i obrona miasta według poglądów NATO.

a/ Natarcie w mieście.

Według poglądów zachodnich, działania zaczepne, skierowane na opanowanie miast, będą na europejskim TW zjawiskiem powszechnym.

Regulaminy amerykańskich sił lądowych walkę w mieście dzielią na trzy etapy:

Pierwszy etap - polega na izolacji miasta, uchwyceniu kluczowych pozycji i ważnych rejonów na podejściach do niego, a utrudniających manewr oddziałów oraz zajęciu pozycji wyjściowych do natarcia bezpośrednio na miasto.

Drugi etap - to uchwycenie pojedynczych budynków lub ich zespołów położonych na skraju w celu pozbawienia przeciwnika możliwości prowadzenia obserwacji i ognia na wprost na podejściach do miasta.

Trzeci etap - polega na stopniowym opanowaniu każdego domu, ulicy i kwartału w celu oczyszczenia dzielnicy i miasta z sił przeciwnika.

Miasto, w zależności od jego wielkości może znajdować się w pasie działania brygady lub dywizji, stanowiąc obiekt natarcia. W natarciu dywizji /brygady/ na miasto, jej bliższym zadaniem będzie opanowanie go i wyjście na jego przeciwległy skraj lub poza jego granice. W natarciu dywizji na duży kompleks miejski głębokość zadania bliższego może wynosić 6 do 8 km, a następnego 14 do 16 km. Pasy natarcia związków i oddziałów w dużym mieście mogą być węższe niż w natarciu na obronę zawczasu przygotowaną. Granice pasów i odcinków natarcia wyznacza się zazwyczaj wzdłuż

ulic.

Oddziały i związki z reguły ugrupowuje się w dwa rzuty. Jeśli natomiast obrona przeciwnika jest urzutowana na całą głębokość miasta lub gdy przeciwnik broni się słabymi siłami - ugrupowanie bojowe może być jednorzutowe.

W walce w mieście główna rola przypada wojskom zmechanizowanym /pichocie/, które działają małymi pododdziałami /drużyną, plutonem, kompanią/ i w szyku pieszym. Dla opanowania broniowych obiektów organizuje się grupy piechoty i czołgów /szturmowe/ w sile od plutonu do kompanii zmechanizowanej lub czołgów, wzmocnione saperami, samobieżnymi działami, moździerzami, przeciwpancernymi pociskami kierowanymi, miotaczami ognia. Działania piechoty wspiera artyleria bezpośredniego i ogólnego wsparcia oraz lotnictwo i śmigłowce uzbrojone.

b/ Obrona miasta.

Obronę w mieście organizuje się zgodnie z zasadami obrony /obrony pozycyjnej/ w wypadku, kiedy nacierające wojska przeciwnika osiągną przewagę w wyniku związania zasadniczego zgrupowania wojsk lub gdy obrona miasta jest częścią operacji obronnej. Do obrony dogodne jest takie miasto, którego położenie zmusza przeciwnika do natarcia czołowego lub wykonania czasochłonnego manewru. Obrona miasta składa się zwykle z obrony zewnętrznej i obrony bezpośredniej.

Obronę zewnętrzną organizuje się na ogólnie przyjętych zasadach tzn. tworzy się pas ubezpieczeń, zasadniczy rejon obrony i tyłowy rejon obrony. Obronę zewnętrzną tworzą zwykle 2-3 pasy obrony. Podstawą każdego pasa są batalionowe rejony obrony i kompanijne punkty oporu. Pierwsza /przednia/ pozycja jest zasadnicza i przeznaczona do zatrzymania przeciwnika, zadania mu

dużych strat i przerwania dalszego natarcia. Głębokość przedniej pozycji jest zazwyczaj większa niż pozostałych - rozmieszcza się na niej siły główne i środki przeznaczone do obrony miasta.

Dywizja w zależności od wielkości miasta, może bronić całe miasto lub jego część - pas /sektor/ obrony, brygady - rejon obrony /kilka pozycji obronnych/. Pas obrony dywizji wynosi 10-15 km, a rejon obrony brygady 3-6 km. Natomiast w głębi miasta dywizja broni pasa o szerokości 8-10 km, brygada rejon obrony o szerokości 3-4 km.

Ugrupowanie związków taktycznych, oddziałów i pododdziałów organizowane jest zazwyczaj w dwa rzuty. Do pierwszego rzutu wydziela się $\frac{2}{3}$ sił, a w odwodzie /drugim rzucie/ - $\frac{1}{3}$. Wsparcie wojsk lądowych w obronie miasta, przez artylerię, wojska inżynieryjne i lotnictwo omawia podręcznik "Związki taktyczne i operacyjne w działaniach obronnych".

Zagadnienie 3

Natarcie i obrona dywizji oraz brygady NATO w górach.

a/ Natarcie.

Prowadzenie natarcia w górach jest szczególnie utrudnione ze względu na konfigurację terenu i jego pokrycie, rzadką sieć dróg, ich małą przepustność, ekranizujące działanie gór na pracę środków łączności i radiolokacji oraz szeregu innych niekorzystnych czynników.

Teren górzysty obniża tempo natarcia i ogranicza ruchliwość wojsk, zmniejsza możliwości wykorzystania i efektywności środków ogniowych, a także utrudnia pracę środków łączności i organów zabezpieczenia materiałowo-technicznego.

Natarcie w górach zaleca się prowadzić głównie wzdłuż dróg,

dolin i grzbietów górskich z szerokim zastosowaniem manewru oskrzydającego, obejścia i okrążenia, wykorzystując w szerokim stopniu taktyczne desanty powietrzne.

W górach dywizja naciera w szerszym pasie niż w warunkach normalnych. Pas jej działania może obejmować z reguły dwa - trzy dostępne do prowadzenia natarcia kierunki o ogólnej szerokości do 30-50 km. Brygada naciera zwykle na jednym kierunku.

Dywizja może stosować ugrupowanie w dwa lub w jeden rzut, natomiast brygady ugrupowują się z reguły w dwa rzuty. Charakterystycznym i zalecanym elementem ugrupowania w czasie działań w górach są taktyczne grupy obejścia i taktyczne desanty powietrzne.

W dywizji organizuje się taktyczny desant powietrzny w sile od wzmocnionej kompanii do batalionu oraz taktyczne grupy obejścia - w sile od wzmocnionego batalionu do brygady. W brygadzie natomiast taktyczny desant powietrzny stanowić może pluton lub kompania piechoty górskiej, a grupę obejścia - wzmocniona kompania lub batalion piechoty. Podstawowe zadania uchwycenia i utrzymania terenu wykonuje piechota. W toku natarcia zgrupowania taktyczne z reguły działają samodzielnie, realizując zamiar i ogólny plan dowódcy szczebla nadrzędnego. Broń jądrową stosuje się w taki sposób i na takie obiekty, których zniszczenie nie powoduje przeszkód dla nacierającego. Do momentu rozpoczęcia ataku dowodzenie artylerią skupia się na szczeblu dywizji, następnie poszczególne dywizjony podporządkowuje się brygadam. Czołgi używa się głównie dla wsparcia piechoty działającej wzdłuż dróg, a także do obrony przeciwpancernej.

Lotnictwo taktyczne wykorzystuje się scentralizowanie, niewielkimi grupami. Śmigłowce zabezpieczają działania taktycznych grup obejścia i taktycznych desantów powietrznych.

Dywizję pancerną w natarciu w górach wykorzystuje się z reguły w odwodzie /drugim rzucie/ korpusu armijnego do rozwinięcia powodzenia wzdłuż szerokich dolin i na kierunkach dostępnych dla czołgów.

Dużą rolę przywiązuje się do ochrony linii komunikacyjnych, węzłów łączności i tyłów przed zaskakującym działaniem grup dywersyjnych, partyzantów i pozostałych na tyłach pododdziałów broniących się wojsk przeciwnika.

b/ Obrona w górach.

Masywy, grzbiety i odgałęzienia górskie są dogodnymi naturalnymi rubieżami obrony. Pozwalają na organizację okrężnej i wielowarstwowej obrony oraz przez przeciwnikiem ugrupowania bojowego i systemu ognia. Wojska - według poglądów specjalistów amerykańskich - w trudno dostępnych rejonach górskich organizują i prowadzą obronę rejonu /pozycyjną/. Obrona ruchowa może być stosowana na szerokich płaskowyżach, gdzie istnieje możliwość użycia silnych odwodów do wykonywania kontrataków.

Związki taktyczne i oddziały zajmują obronę wzdłuż głównych dróg, po których możliwe jest natarcie przeciwnika. Szerokość pasa obrony /odcinka, rejonu/ może być różna. Jest ona uzależniona od rzeźby terenu, zadań wojsk, liczby, ważności i pojemności dostępnych dla nacierającego przeciwnika i może wynosić i dla dywizji 50-100 km, brygady 25-30 km.

Głębokość obrony brygady i dywizji zależy od charakteru terenu, sieci dróg i ważnych obiektów w pasie /rejonie/ obrony, a także odległości między kierunkowo biegnącymi grzbietami i ich odgałęzieniami.

Ugrupowanie bojowe brygady i dywizji jest zależne od sytuacji i może składać się z jednego lub dwóch rzutów i ma ono takie

same elementy, jak w normalnych warunkach. Dwurzutowe ugrupowanie bojowe przyjmuje się zwykle podczas obrony w szerokich dolinach i na górskich płaskowyżach. W miejscach trudno dostępnych dla czołgów przeciwnika zaleca się przyjmowanie ugrupowania bojowego w jednym rzucie z silnymi i manewrowymi odwodami ogólnowojskowymi.

Brygada broniąca jednego ważnego kierunku może przyjąć ugrupowanie bojowe w trzy rzuty, W pierwszym rzucie bronią się zwykle pododdziały piechoty wzmocnione artylerią, środkami ppanc, pododdziałami wojsk inżynieryjnych, aniekiedy i czołgami.

Do drugich rzutów wydziela się związki /pododdziały/ pancerne, które rozmieszczone są w niewielkich rejonach na ważnych kierunkach i w miejscach pozwalających na szybkie wprowadzenie ich do walki w celu wykonania kontrataku oraz zapewnienie ochrony obiektów tyłowych.

Ugrupowanie bojowe brygady i dywizji podczas obrony w górach charakteryzuje się kierunkowym rozmieszczeniem sił i środków

Obrona w górach będzie miała charakter gniazdowy. Przedni skraj składający się z plutonowych i kompanijnych punktów oporu oraz batalionowych rejonów obrony przebiegał będzie postokach gór zwróconych w stronę przeciwnika.

Umożliwiało to będzie broniącemu się stworzenie wielowarstwowego systemu ognia z szerokim sektorem obserwacji i ostrzału.

Przed przednim skrajem przygotowuje się pozycje ubezpieczeń bojowych. W warunkach braku bezpośredniej styczności z przeciwnikiem wysyła się wojska osłony i ubezpieczenia.

Zabezpieczenie działań obronnych brygady i dywizji znajdą obywa-tele oficerowie w podręczniku "Związki taktyczne i operacyjne w działaniach obronnych". nr bibl. PF 19185.

Zagadnienie 4

Natarcie i obrona brygady i dywizji w terenie lesisto-jeziornym.

Wojskowi specjaliści NATO uważają, że natarcie w terenie lesisto-jeziornym wymaga użycia /najczęściej/ spieszonych piechoty wzmocnionej saperami, czołgami i dużą liczbą obserwatorów artylerii. Z zasady nie stosuje się w natarciu jednorodnych oddziałów. Działanie w całości batalionem czołgów, czy całej brygady pancernej należeć będzie do wyjątków i może mieć miejsce jedynie wówczas, gdy w dużym kompleksie leśnym znajdują się odkryte kierunki i obszary.

Na czas natarcia w terenie lesisto-jeziornym tworzy się dużo małych odwodów, które posuwają się w niewielkiej odległości za pierwszym rzutem. Najczęściej stosuje się wąskie, lecz głęboko urzutowane ugrupowania batalionów. Wraz ze zmianą warunków terenowych, w trakcie natarcia zmienia się ugrupowanie brygady i dywizji, a w nim miejsce czołgów.

Dąży się przy tym do tego by brygada czy dywizja nacierała w lukach i na skrzydłach ugrupowania przeciwnika lub częścią sił dokonała obejścia broniących się wojsk i niszczyła przeciwnika uderzeniami zbieżnymi wspólnie z wojskami atakującymi od czoła.

Na ETW nie ma tak dużych kompleksów lasów i jezior, żeby dywizja miała jednorodne warunki w całym pasie obrony. Z tego też względu obrona w warunkach terenu lesisto-jeziornego dotyczy najczęściej szczebla brygady.

Brygada może bronić się w pierwszym, jak i w drugim rzucie dywizji. Rola brygady polegać będzie na załamaniu natarcia przeciwnika, zadania mu maksymalnych strat i niedopuszczenia do opanowania przez niego bronionego kompleksu lesisto-jeziornego. Wyklucza się możliwość użycia brygady broniącej się w II rzucie do wykonania kontrataku.

Najważniejszą cechą obrony brygady w terenie lesistym i lesisto-jeziornym jest zdecentralizowane użycie spieszonych piechoty, wzmocnionej czołgami, której działanie polega na prowadzeniu walki w warunkach małych odległości. Zgodnie z zasadą obowiązującą w NATO brygada w omawianych warunkach ugrupowuje się w jeden rzut ze słabym odwodem. Pierwszy rzut brygady skupia większość sił i środków a batalionowe rejony obrony dostosowuje się do specyfiki warunków terenowych. Rejony obrony brygady i batalionów są z reguły większe niż w terenie odkrytym.

Charakterystyczną cechą w obronie terenu lesisto-jeziornego jest umiejętne wykorzystanie zapór inżynieryjnych w powiązaniu z trudnymi do pokonania odcinkami terenu.

Ważnym elementem struktury obrony jest odpowiednio zorganizowany system ognia. Siłę oddziaływania środków ogniowych strzelających na wprost widzi się przede wszystkim w ich rozmieszczeniu na wylotach dukt leśnych, dróg i polan podchodzących do lasu.

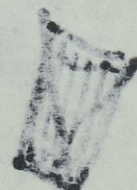
Obywatele oficerowie! Wykład nie wyczerpuje w pełni poruszonych zagadnień i problemów. Problemy zabezpieczenia działań w warunkach szczególnych powinny być studiowane indywidualnie przez obywateli oficerów w miarę potrzeb, jak też zainteresowań.

LITERATURA

1. Kompendium Sił Zbrojnych Państw NATO.
2. Związki taktyczne i operacyjne w działaniach obronnych.
nr bibl. PF 19185.
3. Związki taktyczne i operacyjne w działaniach zaczepnych.
nr bibl. PF 20011.
4. Wojskowy Przegląd Zagraniczny nr 5 z 1984 r. str. 43 i 65.

Wydrukowano w 3 egz.

Egz. nr 1-3 - Bibl. OZS
Wyk. - ppłk A. DAMAZIAK
Druk. - B.M. , dnia 5.08.86 r.
Nr. ks. - PF 113/RW

LITERATURA

1. Korespondencja 311 Zbrojnych Państw NATO.
2. Związki terytorialne i operacyjne w działaniach obronnych.
nr bibl. PW 1985.
3. Związki terytorialne i operacyjne w działaniach rozpoznawczych.
nr bibl. PW 2001.
4. Węzłowy Przewód Kierowniczy nr 2 z 1954 r. str. 43 i 52.

Wydrukowano w 3 egz.
 egz. nr 1-3 - Bibli. OZS
 Wsk. - ppłk A. DAMAŁAK
 Człk. - B. H. data 2.08.82 r.
 Nr. ka. - PW 113/W

BIBLIOTEKA NAUKOWA
 Archiwum
 Nr ~~44823~~

